ʿATIQOT

VOLUME 99

ISRAEL ANTIQUITIES AUTHORITY
JERUSALEM 2020

ʿAtiqot
Publications of the Israel Antiquities Authority

Editor-in-Chief: Zvi Greenhut

Series Editor: Rachel Kudish-Vashdi

English Editors: Zvi Gal
Ilana Peters
Inbal Samet
Lior Weissbrod

Hebrew Editor: Galit Samora-Cohen

Editorial Coordinator: Osnat Rosental

Cover Illustrations
Hebrew: Five-*Nomismata* Bronze Weight, Byzantine Period, Pi Maẓuva
(Photography: Howard Smithline)
English: Copper Spearhead with Embossed Decoration, Late Bronze Age II, Tel Qana
(Drawing: Carmen Hersch)

Typesetting and Layout: Ira Bendersky and Hagar Maimon
Production: Ira Bendersky
Preparation of Illustrations: Natalia Zak, Irina Berin and Einav Drimer

Printing: Ayalon Printing, Jerusalem

© 2020, THE ISRAEL ANTIQUITIES AUTHORITY
POB 586, JERUSALEM 91004
ISBN 978-965-406-712-6
EISBN 978-965-406-713-3
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

CONTENTS

The Late Chalcolithic Pottery and Ground Stone Assemblages from the Western Fringes of Tel Yehud	Edwin C.M. van den Brink	1
Khirbat Ḥasan: Water Control Systems and Agriculture-Related Activities along Naḥal Har'el	Yitzhak Paz, Rina Avner, Barak Monnickendam-Giveon, Oren Ackermann and Anat Cohen-Weinberger	17
A Late Bronze Age II Cist Grave at Tel Qana in the Sharon Coastal Plain XRF Analysis of the Metal Weapons, by Sariel Shalev and Sana Shistein Petrographic Examination of Plaster Samples, by Alexander Tsatskin	Edwin C.M. van den Brink	67
Remains of the Late Roman to Late Ottoman Periods at Miska in the Southern Sharon	Polina Spivak	85
Pottery Assemblages from Miska	Anna de Vincenz	99
A Double-Stamped *Zir* Handle from Miska	Nitzan Amitai-Preiss	131
Glass Finds and Remains of a Glass Industry from Miska	Yael Gorin-Rosen	135
The Coins from Miska	Robert Kool	169
The Ancient and Present Geomorphology and Sedimentology of Miska	Oren Ackermann	173
Summaries of the Hebrew Section		
Remains from the Chalcolithic to the Ottoman Periods on the Western Fringes of Tel Yehud *(with contributions by Jacob Vardi; Vered Eshed)*	Eriola Jakoel	179
The Animal Bones from the Chalcolithic-Period Refuse Pits at Yehud	Nimrod Marom	181
Dwellings from the Byzantine Period at Pi Maẓuva in the Western Galilee *(with a contribution by Danny Syon)*	Gilad Cinamon and Yoav Lerer	182
Byzantine-Period Pottery Vessels from Pi Maẓuva	Yoav Lerer	184
A Seventh-Century CE Mosaic Floor at Pi Maẓuva	Rina Talgam	185
The Coins from Pi Maẓuva	Gabriela Bijovsky	188
The Hebrew Section		1*–69*

ABBREVIATIONS

ACOR	American Center of Oriental Research
ANGSBA	Annual of the Nelson Glueck School of Biblical Archaeology
ASOR	American Schools of Oriental Research
ʻAtiqot (*ES*)	ʻAtiqot (English Series)
ʻAtiqot (*HS*)	ʻAtiqot (Hebrew Series)
BAIAS	*Bulletin of the Anglo-Israel Archaeological Society* (*Strata BAIAS* from 2009)
BAR Int. S.	British Archaeological Reports (International Series)
ESI	*Excavations and Surveys in Israel*
HA	*Ḥadashot Arkheologiyot*
HA–ESI	*Ḥadashot Arkheologiyot—Excavations and Surveys in Israel* (from 1999)
IAA Reports	Israel Antiquities Authority Reports
IEJ	*Israel Exploration Journal*
IJES	*Israel Journal of Earth Sciences*
JAS	*Journal of Archaeological Science*
JFA	*Journal of Field Archaeology*
JGS	*Journal of Glass Studies*
JIPS	*Journal of the Israel Prehistoric Society (Mitekufat Haeven)*
JMA	*Journal of Mediterranean Archaeology*
JRA	*Journal of Roman Archaeology*
JSOT	*Journal for the Study of the Old Testament*
JSP	Judea & Samaria Publications
LA	Liber Annuus
NEAEHL	E. Stern and A. Lewinson-Gilboa eds. *The New Encyclopedia of Archaeological Excavations in the Holy Land* 1–4. Jerusalem 1993
ONS Newsletter	*Oriental Numismatic Society Newsletter*
PEFA	Palestine Exploration Fund Annual
PEQ	*Palestine Exploration Quarterly*
QDAP	*Quarterly of the Department of Antiquities of Palestine*

Contributors

Alexander Tsatskin, PhD
University of Haifa

Anat Cohen-Weinberger, PhD
Israel Antiquities Authority

Anna de Vincenz, PhD
Albright Institute

Barak Monnickendam-Giveon, PhD
Israel Antiquities Authority

Danny Syon, PhD
Israel Antiquities Authority

Edwin C.M. van den Brink, PhD
Israel Antiquities Authority

Eriola Jakoel, PhD canditate
Israel Antiquities Authority

Gabriela Bijovsky, PhD
Israel Antiquities Authority

Gilad Cinamon
Israel Antiquities Authority

Jacob Vardi, PhD
Israel Antiquities Authority

Nimrod Marom, PhD
University of Haifa

Nitzan Amitai-Preiss, PhD
The Hebrew University, Jerusalem

Oren Ackermann, PhD
Ariel University

Polina Spivak
Israel Antiquities Authority

Rina Avner, PhD
Israel Antiquities Authority

Rina Talgam, PhD
The Hebrew University, Jerusalem

Robert Kool, PhD
Israel Antiquities Authority

Sana Shilstein, PhD
Weizmann Institue

Sariel Shalev, PhD
University of Haifa

Vered Eshed, PhD
Israel Antiquities Authority

Yael Gorin-Rosen, PhD
Israel Antiquities Authority

Yitzhak Paz, PhD
Israel Antiquities Authority

Yoav Lerer
Israel Antiquities Authority

עתיקות

כרך 99

רשות העתיקות
ירושלים התש"ף

עתיקות
פרסומי רשות העתיקות

עורך ראשי: צבי גרינהוט

עורכת הסדרה: רחל קודיש־ושדי

עריכה עברית: גלית סמאורה־כהן

עריכה אנגלית: צבי גל
ליאור וייסברוד
ענבל סמט
אילנה פיטרס

רכזת מערכת: אסנת רוזנטל

איורי עטיפה
עברית: משקולת ברונזה של חמש נומיסמטה, התקופה הביזנטית, פי מצובה (צילום: הווארד סמיטליין)
אנגלית: ראש חנית מנחושת מעוטר בתבליט, תקופת הברונזה המאוחרת 2, תל קנה (ציור: כרמן הרש)

סדר ועיצוב: אירה בנדרסקי והגר מימון
הבאה לדפוס: אירה בנדרסקי
הכנת איורים לדפוס: נטליה זק, אירינה ברין ועינב דרימר

דפוס: דפוס איילון, ירושלים

© כל הזכויות שמורות לרשות העתיקות
ת״ד 586, ירושלים 91004
ISBN 978-965-406-712-6
EISBN 978-965-406-713-3
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

תוכן העניינים

שרידים מהתקופות הכלקוליתית עד העות׳מאנית בשוליים המערביים של תל יהוד — אריולה יקואל — *1
מכלול הצור מהתקופה הכלקוליתית, מאת יעקב ורדי
ממצא העצמות מהקברים, מאת ורד אשד

עצמות בעלי החיים מבורות האשפה מהתקופה הכלקוליתית ביהוד — נמרוד מרום — *25

מבני מגורים מהתקופה הביזנטית בפי מצובה שבגליל המערבי — גלעד צינמון ויואב לרר — *31
משקולת ברונזה, מאת דני שיאון

ממצא כלי החרס מהתקופה הביזנטית בפי מצובה — יואב לרר — *41

רצפת פסיפס מהמאה הז׳ לסה״נ בפי מצובה — רינה טלגם — *57

המטבעות מהחפירה בפי מצובה — גבריאלה ביכובסקי — *67

החלק האנגלי

כלי חרס ואבן מהתקופה הכלקוליתית בשוליים המערביים של תל יהוד — אדווין ון דן ברינק — 1

ח׳ירבת חסן: מערכות מים ועדויות לפעילות חקלאית לאורך נחל הראל — יצחק פז, רינה אבנר, ברק מוניקנדם־גבעון, אורן אקרמן וענת כהן־וינברגר — 17

קבר שוחה מתקופת הברונזה המאוחרת 2 בתל קנה במישור חוף השרון — אדווין ון דן ברינק — 67
בדיקת XRF של כלי הנשק ממתכת, מאת שריאל שלו וסנא שילשטיין
בדיקה פטרוגרפית של דגימות הטיח, מאת אלכסנדר צצקין

שרידים מהתקופה הרומית המאוחרת עד התקופה העות׳מאנית במישקה שבדרום השרון — פולינה ספיבק — 85

מכלולי כלי החרס ממישקה — אנה דה וינסנס — 99

ידית זיר הנושאת שתי חותמות ממישקה — ניצן עמיתי־פרייס — 131

כלי זכוכית ושרידי תעשיית זכוכית במישקה — יעל גורין־רוזן — 135

המטבעות ממישקה — רוברט קול — 169

הגיאומורפולוגיה והסדימנטולוגיה של מישקה בעבר ובהווה — אורן אקרמן — 173